

Μάθημα 14

11/11/2022

Παρατήρηση (Από κεφ 2)

Αν $P(x, y) \in \mathbb{R}[x, y]$ τότε δεν ισχύει υποχρεωτικά
ότι $\exists Q(z) \in \mathbb{C}[z]$ $P(x, y) = \underline{\text{Re } Q(z)}$

Πχ

$P(x, y) = x^2 + y^2 = z \cdot \bar{z} = \text{Re } Q(z, \bar{z})$ και όχι $\text{Re } Q(z)$

Κεφ 3

ΠΡΟΤΑΣΗ (κρίριο σύγκρισης)

Έστω ότι $0 \leq a_n \leq b_n < +\infty$, για κάθε $n \geq 1$

Τότε ισχύουν:

a) $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \leq \sum_{n=1}^{\infty} b_n$

b) Αν $\sum_{n=1}^{\infty} b_n < +\infty$ τότε $\sum_{n=1}^{\infty} a_n < +\infty$

γ) Αν $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = +\infty$ τότε $\sum_{n=1}^{\infty} b_n = +\infty$

δ) Αν $\sum_{n=1}^{\infty} a_n < +\infty$ και $\exists p \in \mathbb{N} : a_p < b_p$

τότε $\sum_{n=1}^{\infty} a_n < \sum_{n=1}^{\infty} b_n$

Απόδειξη

δ) Για $n \geq p$ έχουμε

$$(b_p - a_p) + \sum_{k=1}^n a_k \leq \sum_{k=1}^n b_k \leq \sum_{k=1}^{\infty} b_k$$

Αρα αφαιρώντας, το $n \rightarrow \infty$ λαμβάνουμε ότι:

$$\sum_{n=1}^{\infty} a_n < \underbrace{(b_p - a_p)}_{> 0} + \sum_{n=1}^{\infty} a_n \leq \sum_{n=1}^{\infty} b_n$$

Παρατήρηση

a) Αν $|a_n| \leq b_n$ για $n \geq N_0$, όπου N_0 θετικός ακέραιος και $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ συγκλίνει, τότε η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει απόλυτα.

b) Αν $0 \leq a_n \leq b_n$ για $n \geq N_0$ και η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει τότε και η $\sum_{n=1}^{\infty} b_n$ αποκλίνει.

ΟΡΙΣΜΟΣ Η Γεωμετρική Σειρά ορίζεται ως η σειρά

$$\sum_{n=0}^{\infty} z^n = 1 + z + z^2 + \dots + z^n + \dots$$

ΠΡΟΤΑΣΗ

Η γεωμετρική σειρά συγκλίνει απόλυτα για κάθε z με $|z| < 1$ και αποκλίνει για $|z| \geq 1$

Επίσης $\sum_{n=0}^{\infty} z^n = \frac{1}{1-z}$, για $|z| < 1$

Απόδειξη

Έστω $z \in \mathbb{C}$ με $|z| < 1$

Θέτουμε $\sigma_n = 1 + |z| + \dots + |z|^n = \frac{1 - |z|^{n+1}}{1 - |z|} \Rightarrow$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sigma_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 - |z|^{n+1}}{1 - |z|} = \frac{1}{1 - |z|}$$

Άρα $\sum_{n=0}^{\infty} |z|^n = \frac{1}{1 - |z|}$, για $|z| < 1$ και άρα η

γεωμετρική σειρά συγκλίνει απόλυτα (άρα και απόλυτα) για $|z| < 1$

Για το $\sum_{n=0}^{\infty} z^n$ θεωρείς $S_n = 1 + z + \dots + z^n = \frac{1 - z^{n+1}}{1 - z}$, $|z| < 1$

$$\Rightarrow S_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \frac{1 - 0}{1 - z} = \frac{1}{1 - z}$$

Τέλος αν $|z| \geq 1$ τότε $|z|^n \geq 1 \quad \forall n \geq 1$

άρα $|z|^n \rightarrow +\infty \Rightarrow n |z|^n$ δεν συγκλίνει στο 0 άρα
οπότε η σειρά $\sum_{n=0}^{\infty} z^n$ αποκλίνει

ΠΡΟΤΑΣΗ (κρίσιμο Ριζας)

Έστω $(a_n) \subseteq \mathbb{C}$. Θεωρείς $\alpha = \limsup_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|}$, τότε

ισχύουν:

a) Αν $\alpha < 1$, η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει απόλυτα

b) Αν $\alpha > 1$, η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει

Απόδειξη

a) Έστω $b \in \mathbb{R} : \alpha < b < 1$

Από τον χαρακτηρισμό του $\limsup$ μιας ακολουθίας πραγματικών $\exists N_0 \in \mathbb{N} : n \geq N_0 \Rightarrow \sqrt[n]{|a_n|} \leq b, \forall n \geq N_0$

Άρα $|a_n| \leq b^n, \forall n \geq N_0 \Rightarrow \sum_{n=N_0}^{\infty} |a_n| \leq \sum_{n=N_0}^{\infty} b^n < +\infty$
(αφού $b < 1$)

$$\Rightarrow \sum_{n=N_0+1}^{\infty} |a_n| < +\infty \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} |a_n| < +\infty$$

b) Έστω ότι $1 < \alpha$. Τότε από τον χαρακτηρισμό του $\limsup \sqrt[n]{|a_n|}$ το σύνολο

$M = \{n \in \mathbb{N} : \sqrt[n]{|a_n|} > 1\}$ είναι άπειρο

ώστε $|a_n| > 1, \forall n \in M = \text{άπειρο} \Rightarrow n(a_n)$ δεν συγκλίνει στο 0 και η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει

ΠΡΟΤΑΣΗ (κρίτήριο λόγου)

Έστω $(a_n) \subseteq \mathbb{C} \setminus \{0\}$ τότε ισχύουν:

a) Αν $\limsup \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| < 1$, τότε η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει
απόλυτα

b) Αν $\liminf \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| > 1$, τότε η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει.

Απόδειξη

a) Θέτουμε $a = \limsup \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| (< 1)$

και επιλέγουμε $b \in \mathbb{R} : a < b < 1$

Όπως πριν, $\exists N_0 \in \mathbb{N}$ ώστε $n \geq N_0 \Rightarrow \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| \leq b$

Έπεται ότι $|a_{N_0+k}| \leq b |a_{N_0}|$

$$|a_{N_0+2}| \leq b |a_{N_0+1}| \leq b^2 |a_{N_0}|$$

⋮

$$|a_{N_0+k}| \leq b^k \cdot |a_{N_0}|, \quad \forall k=1, 2, 3, \dots$$

κρ. Σύγκλισης

$$\sum_{k=1}^{\infty} b^k < \infty \quad \Rightarrow \quad \sum_{k=1}^{\infty} |a_{N_0+k}| \leq \left(\sum_{k=1}^{\infty} b^k \right) |a_{N_0}| < +\infty \quad \Rightarrow$$

$$\sum_{k=1}^{\infty} b^k < \infty$$

($0 < b < 1$)

$$\Rightarrow \sum_{n=N_0+1}^{\infty} |a_n| < +\infty \Rightarrow \text{H } \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ συγκλίνει απόλυτα}$$

b) Θέτουμε $a = \liminf \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right|$. Τότε $a > 1$

και από τα χαρακτηριστικά του $\liminf$ μιας ακολουθίας πραγματικών, βρίσκουμε $N_0 \in \mathbb{N}$

ώστε $n \geq N_0 \Rightarrow \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| > 1$ ή αρα $|a_{n+1}| > |a_n| \quad \forall n \geq N_0$

Έπεται ότι η (a_n) δεν συγκλίνει στο μηδέν και άρα

η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ αποκλίνει

Σημειώνω

Το κριτήριο λόγου ισχύει και για μια ακολουθία $(a_n) \subset \mathbb{C}$ για την οποία $\exists N_0 \in \mathbb{N}$ ώστε $a_n \neq 0, \forall n \geq N_0$

Παραδείγματα

a) Αν $w \in \mathbb{C}$ με $|w| \leq 1$, τότε η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{w^n}{n^2}$ συγκλίνει απόλυτα, αφού

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left| \frac{w^n}{n^2} \right| = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{|w|^n}{n^2} \stackrel{|w| \leq 1}{\leq} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2} < +\infty$$

b) Η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n+1}$ συγκλίνει αλλά όχι απόλυτα

Πράγματι, αν $a_n = \frac{(-1)^n}{n+1}$ τότε $a_n = \frac{(-1)^n (n-1)}{(n+1)(n-1)} \Rightarrow$

$$\Rightarrow a_n = \frac{(-1)^n (n-1)}{n^2+1} = \frac{(-1)^n \cdot n}{n^2+1} - (-1)^n \cdot \frac{1}{n^2+1}$$

Επειδή οι ακολουθίες $\frac{n}{n^2+1}$ και $\frac{1}{n^2+1}$ είναι

φθίνουσες και μηδενικές, από κριτήριο Leibnitz έχουμε ότι οι σειρές $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \cdot \frac{n}{n^2+1}$, $\sum_{n=1}^{\infty} (-1)^n \cdot \frac{1}{n^2+1}$ συγκλίνουν

και άρα η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ συγκλίνει επίσης.

$$\text{Επειδή } |a_n| = \frac{1}{|n+1|} = \frac{1}{\sqrt{n^2+1}} \geq \frac{1}{n+1} \quad \forall n \geq 1$$

Ενός ότι η $\sum_{n=1}^{\infty} |a_n| = +\infty$, συνεπώς η $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ δεν συγκλίνει απόλυτα

Ακολουθίες και σειρές μιγαδικών συναρτήσεων

ΟΡΙΣΜΟΣ Έστω X σύνολο ($\neq \emptyset$), $f_n: X \rightarrow \mathbb{C}$, $n \geq 1$
ακολουθία μιγαδικών συναρτήσεων και
 $f: X \rightarrow \mathbb{C}$ συνάρτηση

α) Λέμε ότι η (f_n) συγκλίνει κατά σημείο στην f
επί του X αν και μόνο αν $f_n(x) \xrightarrow{n \rightarrow \infty} f(x)$, $x \in X$

Ισοδύναμα $\forall \varepsilon > 0$, $\forall x \in X$
 $\exists N(\varepsilon, x) \in \mathbb{N} : n \geq N(\varepsilon, x) \Rightarrow |f_n(x) - f(x)| < \varepsilon$

β) Λέμε ότι η (f_n) συγκλίνει ομοιόμορφα επί του X
αν και μόνο αν $\forall \varepsilon > 0 \exists N(\varepsilon) \in \mathbb{N} :$

$$n \geq N(\varepsilon) \Rightarrow |f_n(x) - f(x)| < \varepsilon, \forall x \in X$$

Ισοδύναμα αν και μόνο αν $\|f_n - f\|_{\infty} \rightarrow 0$

όπου αν $g: X \rightarrow \mathbb{C}$ συνάρτηση τότε

$$\|g\|_{\infty} = \sup_{x \in X} |g(x)|$$

Παρατηρούμε τα ακόλουθα

1) Αν $X \subseteq \mathbb{C}$ (ή γενικότερα αν X μετρικός χώρος)
και $f_n: X \rightarrow \mathbb{C}$ ακολουθία συνεχών συναρτήσεων
ώστε $f_n \rightarrow f$ ομοιόμορφα επί του X , τότε
η f είναι συνεχής συνάρτηση.

2) Μια ακολουθία (f_n) συγκλίνει ομοιόμορφα
επί του X σε μια συνάρτηση $f: X \rightarrow \mathbb{C}$ αν και μόνο αν
η ακολουθία (f_n) είναι ομοιόμορφα Cauchy
δηλαδή $\forall \varepsilon > 0 \exists N(\varepsilon) \in \mathbb{N}$ αν $n < m \geq N(\varepsilon)$ τότε

$$\|f_n - f_m\| < \varepsilon$$

Είναι προφανές ότι αν η $f_n \rightarrow f$ ομοιόμορφα
επί του X , τότε η $f_n \rightarrow f$ κατά σημείο επί του X

Το αντίστροφο δεν ισχύει

πχ

Η ακολουθία $f_n(z) = z^n, n \geq 1, |z| < 1$
συγκλίνει κατά σημείο (κ.σ.) στο 0 ($f_n(z) = z^n \xrightarrow{|z| < 1} 0$)
όμως η σύγκλιση δεν είναι ομοιόμορφη στον $\Delta(0,1)$

$$\text{Πράγματι } \sup_{z \in \Delta(0,1)} |z^n - 0| = \sup_{|z| < 1} |z|^n = 1 \not\xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow f_n \not\xrightarrow{\text{ομοιόμορφα}} f \equiv 0$$

ΟΡΙΣΜΟΣ

Έστω X σύνολο και $f_n: X \rightarrow \mathbb{C}, n \geq 1$ ακολουθία
ληγαδικών συναρτήσεων.

Η ακολουθία συναρτήσεων $S_n = f_1 + f_2 + \dots + f_n, n \geq 1$
ονομάζεται σειρά συναρτήσεων γενικοί όροι f_n
και συμβολίζεται $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$

a) Λέμε ότι η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ συγκλίνει κατά σημείο
επί του X σε μια συνάρτηση $f: X \rightarrow \mathbb{C}$
αν $f(x) = \sum_{n=1}^{\infty} f_n(x) \forall x \in X$, δηλαδή αν $S_n(x) \rightarrow f(x), \forall x \in X$

b) Λέμε ότι η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ συγκλίνει ομοιόμορφα
επί του X στην $f: X \rightarrow \mathbb{C}$, αν η (S_n) συγκλίνει
ομοιόμορφα στην f , δηλαδή $\|S_n - f\|_{\infty} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$

Παρατηρήσεις

1) Αν $f = \sum_{n=1}^{\infty} f_n$ συγκλίνει κατά ομοιομορφία επί του X
τότε $f_n \rightarrow 0$ κατά ομοιομορφία επί του X .

2) Αν $f = \sum_{n=1}^{\infty} f_n$ συγκλίνει ομοιομορφία επί του X
τότε $f_n \rightarrow 0$ ομοιομορφία επί του X .

ΘΕΩΡΗΜΑ (κρίτήριο Weierstrass) (M-test)

Έστω X τοπικό σύνολο και $f_n: X \rightarrow \mathbb{C}$, $n \geq 1$
απόλυτα συναρτήσεις. Υποθέτουμε ότι $\sum_{n=1}^{\infty} \|f_n\|_{\infty} < +\infty$
, όπου $\|f_n\|_{\infty} = \sup_{x \in X} |f_n(x)|$.

Τότε η σειρά συναρτήσεων $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ συγκλίνει
ομοιομορφία επί του X σε μια συνάρτηση $f: X \rightarrow \mathbb{C}$.
